

"EDINOST"
izhaja po trikrat na teden v šestih izdajkih ob torkih, dvanajstih
in sobotah. Zjutranje izdajanje iz-
haja ob 6. uri zvečaj, večernje pa ob 7.
uri zvečaj. — Območno izdajanje stane:
na jedem mestu f. 1.00, izven Avstrije f. 1.40
na tri mesta f. 1.00 f. 1.40
na pet mest f. 1.00 f. 1.40
na deset mest f. 1.00 f. 1.40
Na sredini brez prilagone napravine se
za jenjino ceno.

Pesniščno četrtnico so dobivajo: v pre-
dajalnici tobaka v Trstu po 20 svđ.,
v Gorici po 20 svđ., Bobotno večernje
izdajanje v Trstu 20 svđ., v Gorici 4 svđ.

Glazilo slovenskega političnega društva za Primorsko.**Saj nas ne bodo!**

Gonja, katero uprizarja ves avstrijskemu Slovanstvu sosednji svet iz strahu pred našo združitvijo v jedno avstrijsko-slovansko mesto, prekorača že res moje normalnega razuma. Vsa ta gonba kaže se mislečemu človeku bolj kot smešna komedija. Teženje naše po vzajemnosti mej sorodnimi plemeni slovanskimi je opravičeno že po naravi sami in pa po onem notranjem nagonu, ki je lasten vsakemu živemu bitju — po želji do samoohranitve. A uprav te združitve se boje naši nasprotniki, in zato kažejo svetu naše težnje po soglasnem in vzajemnem postopanju v podobi fantastičnega vseukupnega slovenskega cesarstva ali morda celo vseslovenske republike.

Najbolj komična so pa prekopicevanja irredentovskega živja proti Slovnom, bivajočim na avstrijskem pobrežju morja adrijskega. Ti politički clowni uprizarjajo take burke, kakor da so jih posneli v kaki blaznici. Sami sebi bi se morali smejeti ti Burke, ako bi mogli opraževati sami sebe v kakem grcalu. Vse njihovo političko kretanje je naravnost karikaturno.

Nam ne preostaja druga nego mirno izogibati se takemu bolnemu sosedu, ker mi inoramo dosezati svoje cilje s treznimi in mirnimi, pri tem pa odločnimi sredstvi. Kajti zgodovina Slovanstva od naših dob naprej ne imej na sebi nikakih madežev, kakorine imajo naši protivniki, in ki so v sramoto vsakemu narodu. Slovanstvo ne bodi od danes do jutri, ampak trajaj, cveti in rod blagi sadjeločanstva, dokler bode nosila naša zemlja rod človeški. Onim tolpam, katero se usiljujejo baš sedaj kot odrešeniki „avstrijske Italije“, je odmerjen le kratek obstanek — k večemu da jim postavi zgodovina sramoten spomenik v zgodovini človeških rodov. Naj le rohne še nekaj hipov — njih hrupenje se poleže in sesede skoro, kakor se sesede vrenje v kotlu, kadar ugasne pod kotkom plamečki zibelj.

In kako naglo ugasne zibelj italijanskega „idejalizma“, dokazuje nam ravno zgodovina tega naroda, o tem nam

EDINOST

Glazilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

pričajo uprav sedanji odnosi dolj v blaženi Italiji, katere rajskega ozemlja pač niso vredni sedanji nje sinovi. In ako že mej seboj tako rogoviličjo, se nam je li potem čuditi, da niso prijaznejši proti nam?! In koliko stalnega so dosegli se svojim hrumenjem proti nam? Nič!

Mi Slovani smo pa podobni skali, ki se premičo počasi ali sigurno.

V svoji borbi za neizvedljive fantastične ideje zašli so naši nasprotniki tako daleč, da se v nemajo za pridobitev ne le vse Primorske, ampak tudi za kos Kranjske. Ti sanjači niti ne pomislijo, da bi mogli to doseči le tedaj, ako bi ves svet držal križem roke poleg njih. In komu koristijo največ se svojim rogoviljenjem? Velikemu kapitalizmu, kateremu je na tem ležeče, da jih obdrži v borbi nasproti Slovanstvu, kajti veliki kapital ima naveče koristi od tega boja. Kakovo korist imajo od velikolaške ideje oni italijanski podaniki, ki so bili nekdaj pod Avstrijo? Le povprašajte jih! Pod žezлом Habsburgov jim je šlo dobro, in sedaj jim nedostaje polento.

Seveda: kakor nemški Schulverein, tako vzdržuje zviti vele-kapitalizem „Legio Nazionale“ v — svojo korist, kajti ve dobro, da smo mi Slovani močan jez proti prodirajočemu židovstvu, a zajedno tudi proti sovražnim nakanam, naperjanim proti Avstriji. Zategadel nas ne morejo, zategadel besne proti nam.

Nočemo preiskovati, koliko razsajačev živi ob groših velikega kapitala, koliko paglavskih krikov na galeriji deželnega zabora istrskega je zapisati na njegov račun in koliko da upliva na mogočne činitelje, a to vemo, da je početje naših nasprotnikov toli ostudno, da je skoro nas sram pred Bogom mestnih.

Njim v svariilo in sebi v tolažbo moremo le to izjaviti, da se jim ne posrečijo njihove nakane, da se bodo branili irredente do zadnjega diha! Braniti se hočemo — upamo, da vspešno — pred njihovim nasilstvom, podprtih z mogočnimi sredstvi. V borbi naši naj nas krepi uverjenje: Saj nas ne boste! — Nočemo trditi s tem, da nam irrede-

tiško gibanje ni nevarno, ali vso to nevarnost prebijemo gotovo, ako bodo postopali previdno, zavestno in odločno. Ponavljamo torej, da nas ne bodo, ako resno hočemo.

Tržaškim rodoljubom.

Gotovo boli srce vsakega rodoljuba, ko vidi, v kako ogromnem številu dita naše prosti ljudstvo laške liste. Ako bi ditalo take liste razumništvo, nič slabega, kajti razamen človek zna sam soditi, koliko in kaj more verovati. A drugače je s pripristimi sloji, ki so nam s čitanjem laških listov navlečajo tudi laškega duha, in se nam odtuje — poitaljančijo.

Srčna želja slehernega rodoljuba je, da bi zabranili pripristem ljudstvu čitanje naših sovražnih listov in da bi tako čitanje nadomestili s čitanjem slovenskim, kajti jednako nam je mogoče oteti naš tržaški in okoliški narod pred laškim poplavljencem.

Da bi mogli oteti naše ljudi, razširili smo naš list tako, da izvemo naši naročniki sleherni dan kaj novega, ne da bi jim trebalo sesati po laških listih. Veselino bi ponujal; prav radi tako, da bi bila zanimiva za vse sloje. Ako hočemo, da prodre naš list s dano mu nalogu, treba mu je v prvi vrsti prinašati raznovrstne, zanimive novice, saj eno smo mu postavili že itak najnižjo. A znano je, da je moč posamičnika neizdatna. Človek stori vas, kar mu jo mogoče, a pri vsem tom vidi, da mu je vse delo nekako pomanjkljivo. Kar pa posamičen človek ne more doseči, dosežejo lahko, ako so jih več združi za isto delo.

Rodoljubi! Več oči, več vid! Ako hočemo, da dosežo naš list svoj smoter, to je, da bode v resnicu zanimiv, ako hočemo, da je ne bo slovenske društine v Trstu, ki bi ne ditala našega lista; ako hočemo, da bode naši pripresti narod vedno in povsed na naši strani, storimo tudi mi zanj vas, kar nam je mogoče. Ako sleherni tržaški rodoljub spisemo samo jedenkrat na mesec kako vrstico, dosegel je krasen smoter, koji pa sami ne moremo doseči pri najboljši volji.

Pri tej priliki obračamo se tudi do rodoljubov v tržaški okolici. Vi rodoljubje, ki branite že toliko časa naše svetinje, in ki delujete v blagor miloga nam naroda, ne odrecite nam te prošnjo, temveč sporočite nam

stranki so dobro došla najskrajnejša sredstva. Ker mej poznani posvetnjaki „narodno-klerikalne“ stranke niso bili gotovi zmago na odprtem bojišču, umaknili so se v trdnjava — poskrili so se za duhovsko suknjo. Od tu so mahanili na vse strani. Drugi so „odločnejši“ zbrisali so jej naslov „narodna“ in tako smo čeli nekega dne devizo: „Dušo Bogu, srce Rimu, telo domovini“.

Ta čudni preobrat nam je udušil najljubšega gorskega pevca, ki sedaj striti peruti hira in hira, in prestil je razrušiti vse v prah, kar je bilo tekom časa ustavljeno s toljim trudem in toljimi težavami. Nikdo ni našel milosti od najstarejšega pesnika do najmlajšega. Prišlo je celo tako daleč, da so se drznili, rekli bi, posvetni otroci, kojim so se jedva prikazale brkice pod nosom, javno napadati starčke, osivele v boju za blagor naroda. Prišlo je tako daleč, da niso priznali niti družbi sv. Mohorja, niti družbi sv. Cirila in Metoda. Zaman so jih opominjali lastni bratje, da tako ne smo naprej, zaman so jih opominjali za blagor vere in naroda vneti bratje. Strast, ki je bila raznečena po Sloveniji, ni hotels ponehati, temveč zanesla so je celo v najbolj zapuščene vasice.

Katolički možje! Kako bi vi imenovali tako delovanje? Do Vas se obračam rodoljubi, do Vas, ki imate še iskriči ljubezen do domovine, Vas prosim, je-li tako počenjanje

Oglas je računa po tarifu v potku; za naslove z dolgimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsegava navadno vredno. Povana, osmrtnica in javnoskrbale, demski oglasi itd. se računaju po pogodbni.

Vsi dopisi naj se pošiljajo srednjevno: ulica Caserma št. 15. Vsako pismo mora biti frankovano, kar nefrankovana se ne sprejmejo. Rokopisi so ne vredajo.

Naročnine, reklamacije in oglase sprejema upravništvo ulica Caserma 15. Odprte reklamacije so prete poštinske.

„V edinstvu je moč!“

vsaki važnejši dogodek, da nam bodo močno pazljivo opaziti nasprotnikovo gibanje ter pravočasno odvračati sovražne navele.

Obračamo se tudi do rodoljubov izven tržaške meje, naj nas nikar ne zabi. Čim krajša nam je dospolana novica, tem hlačejoče jo porabimo, tem več novic prinese list čitateljem.

Rodoljub! Da bi sasiali dnevi boljše bodočnosti tudi nam tu v Trstu in v okolici, to je naša srčna želja, to je naš smoter. Za ta smoter delamo, na ta smoter se borimo. Tem bolj ko bo razširjen naš list med ljudstvom, toliko bližje smo temu smotru. In ako bo naš list v resnicu zanimiv, bati se nam ni, da bi se ne razširil med narodom. — Zato rodoljubi, zdržimo se okoli lista, zdržimo se v narodno krde, ki naj probuja s persionom naš skorom še potujenim ljud!

Zraven tega pa tudi prosimo, naj bi blagohotno vsakdo širil med znanci naš list, saj dva novčiča premore vsaka družina in se dva novčiča izve lehko toliko novic, da mu gotovo ne bodo nikdar žal, saj je žrtvoval za narodno stvar tako borne svetico. Slovenski rodoljubi! Ako se uresničijo to želje, dobimo v nedaljni bodočnosti en in zanimiv dnevnik, ki bodo lehko zagovarjal naše svete pravice in navduševal narod na našo sveto stvar.

Jeden izmed starih sotrudnikov.

Deželni zbor tržaški.

III. seja dne 19. januvarja 1894.

Pričujočih je bilo 45 poslanecov; pričela se je seja ob 7. uri zvečaj. Tajnik dr. Bocardi prečita zapisnik poslednje seje; deželni glavar dr. Pittieri povabi Raskoviča (Rascovicha) iz skrajne levice in poslanca dr. Sančina iz skrajne desnice, da ga podpišeta.

Začne se zatem razprava. Na dnevnem redu je predlog dočelnega odbora o zakonu, s katerim naj se premeni mestni statut v zmislu, da se podeli predsednikoma naslov podčupana, s določnimi pravico. V tem pogledu razvrela se je tiva debata, katere so se udeležili dr. Cambon, Artelli, Mojzes Luzzatto in poročevalce dr. Venesian in de-

v korist ubogemu narodu našemu? Ako so v resnicu pustne burke to, tako so tudi tisti, ki jih povzročajo pravosti burke. A mi resni možje, zdržimo se v krdele móż, resnično unetih za blagor naroda. Zdržitev ni težka. Mi se iz prepridanja držimo gesla: da srečen človek in srečen narod, ki ima vero.

Ako Vam je blagor naroda na srcu, ako Vas je volja slušati žalostne klice domovine, mislim, da se prav lehko zdržimo. Ako isporovemo javno, da le oni narod je srečen, ki je udan veri, smo li nasprotniki veri? Vedno smo se potegovali za korist vero in to hočemo storiti tudi v bodoče, ker smo ravno preričani, da je srečen le oni narod, ki je veren. In nam je sreča naroda na srcu, za srečo naroda se borimo, za narod delamo. Je torej nasprotje od naše strani takoj veliko, da bi se ne mogli pobrotati?

Da medsebojni prepriči tudi katolički stvari ne koristi, to veves svet. Poizvedujte le moj nativ pripristem ljudstvom, odgovarjalo Vas bode, da boste armeli. Ali je morda veri v korist, ako se v narodu duši narodna zavest, ako se v narodu hoče zatreći ljubezen do materinega jezika, ljubezen do domovine in se mu polni srca se sovražtvom do lastnih bratov? O no! gospoda moja! Kajti kakor hitre izgubi naš narod materini, slo-

PODLISTEK.

(1)

Pustno pismo.

Piše svojim prijateljem in znancem Bobotnikov Luko.

Dragi mi prijatelji in znanci!

Zopet imate tu Bobotnikovega Luko.

Me te poznate? No, saj smo te mladi znanci.

Ne verjamem, da bi me še bili pozabili, saj

me je naš g. urednik uvrstil zadnjič kar na-
navnost k našemu Vaillantu. Res, hentavih
muh mora biti ta gospod urednik. Odkar ga
je valjala burja po tleh, kar nič več mu ni
mar, ako mi Lukci koga považamo po nje-
govem „Podlistku“. No, saj je pust in v
pustnem času lehko koga zgrabimo, da vasi
vidimo, kako daska raste na njem.

Danes pograbim zopet koga, zasuknem
ga, kot burja našega urednika, kar rad bi
videl, kako burko mi naredi ta ali drugi.
Pust je kratak, zato se mi tako mudi, ker
se bojim, da bi kaj ne zamudil. Zadnjič sem
vam pripovedoval o burkah, katere uganjajo
resni možje. Mislite, da sem že končal? O
ne, molite se! Bum! kako prijetno je, ako
se more koga pograbiti brez „pardona“. Kako
prijetno pa bo še-le, ko izveste, kaj pogra-
bim pa danes tukaj. No, to prijetnost kar
hitro naznam. Vas „domači preprič“
pograbim. Kaj ne, da se veselite vasi, da se
lotim našega najhujšega sovražnika. Ker pa

Šolski poslanec Ivan Nabergoj. Cambon in Artelli se protitita vsaki premembri, Luzzatto in Venezian ju pobijata. Nabergoj pravi, da on se ne protivi premembri, ali misli, da za to pretres se skriva kaka druga namers, namreč povišati plado predsednikoma, kar bi bilo jako nevarno in škodljivo v takih finančnih stiskah, v katerih se nahaja dandanes občina.

Pri glasovanju propadel je predlog za jeden sam glas, in pokazalo se je zoper pri tej priliki, koliko velja tudi jeden sam glas in kako je potrebno, da se okolišanski poslanci udeležujejo vedno sej.

Pozno je že, ura je pol 10. in poslanci ne kažejo posebne volje, da bi se nadaljujejo sejo prešlo na drugo točko dnevnega reda glede predloga, da se ima zahtevati od vlade ustanovitev italijanske univerze v tržaškem mestu. Nabergoj predlaga, da se nocoj zaustavi seja in udloži za prihodnjic. Deželni glavar razlagal, da mu je dovolj 28 poslancev, in komur ni všeč, naj se odtegne. Deželni zbor glasuje, da se nadaljuje seja.

Porodčevalce dr. Venezian predita rešenje deželnega odbora. Tihota vlada po dvoranji; galerija je preporna najetih klakcerjev, in vse kaže, da so si levičarji in vladni desničarji dali besedo, da sprejmejo predlog brez debate. A oglesi se deželni poslanec Nabergoj in govor blizu tako-le:

Slavni deželni zbor! Nisam sicer namena vglubit se stvarno v predelan predlog; izjavljam v kratkih besedah v imenu svojih okolišanskih sodrugov, da bodo skupno glasovali proti italijanski univerzi. Dovolite mi gospoda, da napravim pri tej priliki nekoliko opask z našega stališča. Ako se ne motim, všeč poročilo toči, da se je ta deželni zbor že večkrat obračal s svojimi prošnjami na vlogo glede italijanskega vseučilišča v tržaškem mestu, da je pa slavna vlada presegala všeč prošnje. A po mojem mnenju, dober oče skrb za svojo deco, in je ne da vsega, kar si želi, ko vidi, da bi je to ali ono utegnilo biti v škodo. Slavna vlada ravna je z vami vedno kakor dober oče, in ravna z vami dandanes tako. Vse vam da, kar si sami želite in že ved! Ako vam ni hotela in nelo dati univerze, noče s tem vase škode, ne! Po odetovsko skrbi za vašo mladež, kateri hoče zagotoviti lepo prihodnost. Kam pojde vaša mladež, ako se vsego na italijanskem vseučilišču?

Na Primorskem ni ga mesta za njo, ker tu je vedina Slovanov, a v drugih deželah naše monarhije bi tudi ne mogla dobiti kruha, ker ne bi imela sposobnosti. Ali morda v Italiji? Ali ne vidite kaka miserijska vlada tam dol? (Rassjanje in hrup na galeriji.)

Prosim gospoda, da se ne spodlikate o mojih besedah. Kar trdim, vam lahko dokášem.

(Poslanec čita iz svojih beleškov statistične podatke in nadaljuje). Na Primorskem je Srbohrvarov in Slovencev čez 300.000, med tem ko je Italijanov okolo 290.000. Oponariju pa gospodo na to, da dobivam ta

venski jesik, izgubljena je tudi — vsej pri nas v Trstu — vora.

Je pa ta preprič narodni stvari v korist? Nočem se osirati okrog, temveč oglejmo si le posledice tega prepresa tukaj-le v Trstu!

Obupno misli mi prihaja. Bojam se, da bodo našim naslednikom boro malo mar za našo narodno stvar, ko se prepričajo na kak način slavimo naše prvoroditelje. Žalostno, a resnično. To žalostno resničo bi rad zamolčal, aki bi se ne bel, da bi tako molčanje ne škodovalo narodni stvari. Kamor se ozremo, povsod najdimo, kako častil in slav spomin velikakov cloveških. V Trstu je živel mož, ki je daroval vse svoje moči v blagor sloveneškega naroda. Trudil se je s posetom orati našo ledino in celo v politični boji se je spustil za našo svete pravice. In ko so mu bilo že opečale moči, hotel je že koristiti narodu s tem, da je popravil pri našem listu slovniške napake. Od rane mladosti v pozno starost, povsodi ga vidimo kot marljivo mravljo, kako donaša na kup slovenske zvesti.

In sedaj, dragi mi rojak, pojdi na kopališče sv. Ane! Pošči grob pokojnega pesnika in gotovo ga ne najdeš, ako se Te ne usmili čuvaj. Tu leži pozabiljen, zapuščen mož, ki je pel: „Blagor mu, kdor se spoprijde!“ — Da, res blagor mož, ki je preživel sedanje dni, dni bratskega boja. Tam,

rezultat ne po nepristranskem številjenju, ampak po štatistiki, izvedeni po vseh priznencih samih. (Razburjenost na galeriji). — Vi tedaj tožite, dasiravno v manjšini na Primorskem, a mi v vedini prosimo te toliko let, ne univerze, ampak nujno potrebno ljudsko šolo v Trstu za našo mladež; a niti to nam ne prisnate. Ko jo uadsornik okolišanskih šol, mož strokovnjak, priporočal, da odpreto slovensko paralelko v Škednji, v Rojaku, v Bazovici, da ustanovite šolo v Gropadi in Padriču, dasi ste poznali potrebo, vendar ste nam še celo te malenkosti odrekli. In potem zahtevate, da bi mi glasovali z vami na italijansko univerzo? Ali bi ne bilo kričeno, da bi se ustanovila tukaj v Trstu ital. univerza, za katero bi moralno prispevati naše slovensko ljudstvo, kojemu se nočejo prisnati najprimitivnejše pravice glede vsego v maternem jesiku. (Nemir na galeriji).

Poslanec zaključi svoj govor s tem, da bodo se svojimi somišljeniki iz navedenih razlogov glasoval proti ustanovitvi italijanske univerze v Trstu.

Nabergoj odgovarja konservativni „priatelj“ Rafael dr. Luzzatto ter pobjija Nabergojeve razloge s tem, da povedira potrebo italijanske univerze. Molči popolnoma na opiske Nabergojeve glede potrebe slovenskih ljudskih šol, iz umovnega razloga, da ni mogoče opraviti postopanja vedine glede pravne zahteve slovenskih šol.

Značilno je pri tem, da je o toj stvari prvi in edini poprijel za besedo konservativec, pristaš takozvane vladne stranke, ter da je v uvodu svojega govora to svoje stališče posebno poudarjal, da še bolj dokazu potrebo italijanske univerze.

Ognati se deželni poslanec dr. Sancin in govor blizu tako-le:

Po tem, kar je moj sodrug Nabergoj napisal, bi se lahko odrekel besedi, ali smatrani si v dolžnost, da opravici tudi jas za-se svojo zanikalno glasovanje. Jas nočejo oporekat razlogom iz vsega poročila, in postavljaju se popolnoma na vše stališče, sto je sam na narodno strem stališču. Da, priznati moram, da razlogi vsega poročila zde se mi, kakor da bi bil porodčevalce vse vnet za svobodoumens načela narodne jednakopravnosti. Prvič sišim v tej zbornici poročevalca, ki se sklicuje na ustavno zajamčene pravice. Ravno na te sklicevali smo se vedno tudi mi. — Ali kadar gre za nas, ne velja to našo, kar moramo s občlanjanjem konstatirati. Ako smo se mi sklicevali na to načelo, nasivali ste nas hujšače, in vendar smo vam večkrat dokazali s dejstvi, da smo v svojem pravico-ljubbi znali zatajevati sami sebe, glasujod za vše zahteve, ako so se nam zdele opravljene, in to celo v našo škodo. Se-sli spominjate, da nem jas glasoval za italijansko paralelko v prid italijanskih otrok v Škednji, v svojem lastnem rojstvenem kraju, kjer je vedina slovenske narodnosti? In zakaj sem glasoval tako? Zato, da bi vi nam podelili slovensko šolo za otroka naše narodnosti pri sv. M.

kjer bi pričakovali največje pomoci, tam nas nikdo ne sliši, ker vsak ima čez glavo dela v domaćem prepisu. Tako se trati čas, tako se tratijo talenti. Mi smo tukaj osamljeni, značati se nam je jedino na lastno moč; jedina družba sv. Cirila in Metoda se nam je spominja, drugi so vse posibili na nešrečne brate, ki se morajo boriti tukaj ob obali. Niti jednega učenjaka ni bilo v Trstu, da bi pregledal Cegnarjevo zapuščino.

Res sreden človek, ki je preživel te žalostne dni. Bodo li še dolgo to trajalo? Ali naj si še dolgo časa bori proti bratu?

Oh! da bi kar hitro zginil ta pustni čas, ki me spominja jedino le na rane na načem telesu, katere mu zadajo te hentane burke.

Ljubljansko pismo.

Trikrat pričel sem pisati to pismo, a vse trikrat sem je raztrgal in vi še v peč. Napravil sem namreč na prvem nadpis „Ljubljansko koalicijsko pismo“, pa ta mi ni ugajal, ker koalicijo v našem deželnem zboru še niščamo, prisežem pa ne, da je — morda ne dobimo v kratkem. Zatem sem postavil gori nadpis „Novoletno pismo iz bele Ljubljane“, ki mi pa tudi ni

Magdaleni! Ali varal sem se. Ko sem v neki seji predlagal to šolo, obculi ste me s provokami, zaničevanjem, žalitvami, in ko zem se sklicaval na vaše pravicoljubje in na ustavo, bili ste gluhi. Ko sem pri drugi priliki zahteval, da v otroškem vrhu v ulici via della Istria, katerega ste ravno ustanovljali, jemljete osir tudi na našo deco, odgovarjali ste mi, da vi se svojim denarjem storite, kar hočete.

Dokler ne vidim torej, da načel, izrečenih v vašem poročilu, ne izvajate dosledno tudi glede naših opravljencih narodnih zahtev, dotlej bodo prisiljen glasovati proti vsekemu predlogu, ki enostransko zahteva pravice le za vaš narod.

Iz teh razlogov pridržujem se postopjanju svojih sodrugov ter izjavljam, da bodo glasovali proti upravišnjemu predlogu.

Poročevalc prezira Nabergojeva izjavjanja ter izjavlja s ozirom na Sancinov govor, da mu ni treba pečati se dalje z istim, ker je bil tako pošten, da je prisnal, da glasuje proti predlogu iz maledovanja. — S tim zaključi.

Pri glasovanju vprejela se je resolucija se vseh štirih okolišanskih poslancev: Ivana Nabergoja, dr. Sancina, Ivana Gorjupa in Franca Dollensa, ki je pri posameznih markantnih stavkih Nabergojeve in Sancinovega govora močno pritrjeval.

Dr. Sancin govoril je posebno živo in ogrevito in videlo se je, da je njegov govor nasprotnike iznenadil ter nanje napravil globok utis, ker niso pričakovali, da jih bodo pobijali s njih lastnimi argumenti.

Pred glasovanjem oddalil se je deželni poslanec svetovalski, Vatovec, ne vem pa zakaj.

Seja zaključila se je ob 10 uri zvečer.

D O P I S I .

S Kranjskega, dne 19. jan. [Inv. dop.]. Bridko nam je bilo pri arcu, ko smo čitali zadnjo nedeljo preoptimistično pisani članek „Edinost“ z naslovom: „Morda vendar!“ o dr. Lampetovi izjavji v „Dom in Svetu“. Bridko zaradi tega, ker tržaški Slovenci še tako slabo poznate kuine kranjsko razmerje in monite, če kdo prične žveplenco, da se že jasne vremena in je že napočil dan ubozim Kranjem. Nismo pa misili sami, da se tako naglo in v taki obliki pokaze konjko kopito, kakor se je to zgodilo na platnicah 2. številke istega „Dom in Svetu“. Dr. Lampe, o katerem Vi pravite, da je govoril v 1. številki kot „mleč, duhovnik in rodoljub“, sedaj javno prizna, da je bilo ravno nasprotno. Prijeli so ga — in dr. Lampe je kapituloval in dobil odpuščenje od mogočnih gospodov zaradi svojega „greha“, a to le pod trdim pogojem, da bodo na všeč dase nosili v politiki začita usta, izpregorivati „poslednjo besedo“. Skočil je doktor

prijal, ker bi bilo nezmiseln zdaj pisati o novem letu, ko se je pričelo februar, in pa pričavljati iz „bole Ljubljane“, ko nima do tega privedka še pravega upravišnjega razloga. Na tretjem jo pa stal „Pohajkovsko pismo“, katero pa sem tudi „škatiral“, ker ta „epitet orans“ ne pripada samo meni, nego je v kranjsko-slovenskem centru še večji in mnogih narodnih pohajkovcev — ki so ga vredni bolj nego jas, Vaš listkar, ki sem zasezd zdaj iz brloga svoje lenobe, da Vam napisem to „Ljubljansko pismo“, naj Vam je že potem všeč ali ne.

Dolgo se nisva videla, gospod urednik, niti nad, niti pod črto, a tudi danes ne bi se bil prikazal iz svojega brloga, da me ni vzdramil Vaš korak, ko ste odločili se izdati „Edinost“ kot dnevnik, detudi v malem obsegu. S tem pogumom in to požrtvovanostjo ste pokazali svetu več kot dovolj nesobičnega rodoljubja in odločnosti, in jas Vam čestitam torej za to novo leto na morálnem vpechu, čestitam pa tudi narodu, ki stoji za političnim društvom „Edinost“ na takem njegovem vodstvu. Vseh Slovencev pa je dolžnost: materialno in duševno podpirati — Vas in list! Tako nekako, sem dejal, da bi se glasilo moje novoletno — vočilo!

Ker čujem in čitam, da je burja priča že ponehala in v spomin zapustila le nežno snežno odejo pa par večjih ali manjših spo-

modrostovja na svoje lastne misli, neprisiljeno izraženo v prvi številki, in jih vzajil na povelje višjih močij, na ukaz čudnih prijateljev, ki so ga prej imenovali „premašo katoliškega“. Spozabil se je tako dače, da ni ločil osebo in stvar ter bres povoda izrazil neupravičeno sumnjenje. Zanotil je tako že hujši raspored in pokazal se dvomljivoga rodoljuba. Zadobil je odpuščenje od svoje stranke, a nakopal si novolj narodovo in botjo. Naj le položi g. dr. Lampe roko na srce in naj se vpraša, za kateri spis bodo loke odgovarjal pred bodnjim Sodnikom, ali za onega v prvi številki, ki je govoril po svoji vesti kot osnova vse miru, ali za onega v drugi številki, ki je, nahujškan od nestreškev, zoper podrl mir in razdvojil začeleno spravo. Ups, da njegov prvi „greh ni bil velik“; ker pa oblastno pravi da se „ne da od katerega koli pisatelja ali dopisnika učiti, kaj je katoliško“, todaj je tem vedji njegov greh v drugi številki, ko govoril ravno nasprotne pri isti vesti. Ne recite, da je tako ravnanje hinavšči lov na narodnike in onega tabora, ki si delo miru, ne, g. dr. Lampe je moral to storiti, sicer bi ga bili duševno in morda tudi gmočno ubili njegovi diktatorji. In to je slika kranjskih razmer! Kdor osnjuje mir in ljubezen in trdi, da se „krivoverci“ spreobracajo brez hujšanja in ropanja, temu se satižejo usta, ako je duhoven, na povelje tistih, ki so slepi in gluhi sa razloge modrosti, zmornosti in pravidačnosti in gorje le v neizmerni strasti. Bog pomagaj!

Duhovnik.

Iz Gorice okolice, dne 13. januvara 1894. Na dopis iz Gorice v 5. št. (več. izd.) „Edinost“ naj odgovorim nekaj besed v pojasnilo stavkov: „Škoda, da goriška okolica ni tako srečna, da bi imela močij, ki bi poučevala mladeniče v petju! V Solkanu bi lahko imeli do 40 pevcev, toda učitelja nimajo. Dal Bog boljših časov!“

Zdaj, ko se snuje za Gorico in okolico novo pevsko društvo, katero naj bi sdržalo vse obstoječe pevske zbere v mestu in okolici; zdaj, ko naj bi novo društvo vzbudilo novo pevsko zbere v okolici in mestu; zdaj pa ni bil umesten zgornji vadib, da goriška okolica nima moči, ki bi podučevala mladeniče v petju. Kdo pa vodi sedanje pevske zbere v goriški okolici in kdo naj bi uril v petju zbere, kateri bi se imeli še ustanoviti, ako ni v stolici moči sa to?

Gospod dopisnik, to je pač malo preveč splošno govorjeno! Saj vemo, da ima Podgora pevski zbor, katerega lepo pejeamo že večkrat imeli priliko slišati, ko je tamoljšje društvo prijejalo veselice.

O Št. Andrejskih pevcih je bilo pred leti slišati precej počivalnih glasov.

Ker pa omenja dopisnik o Solkanu, je kar naravnost neročna. Solkan ima že lepo število let pevskih zberov, kateri oskrbuje pevsko točko v programih veselje tamožnje „Čitalnice“. Nedavno je bilo počivalno omen-

lomov“, meram temu nasproti konstatovati, da je pri nas (znotraj „periferije“ namreč) narodno-politične burje že vedno davali v zalogi, in — hvala osodi in predpustnemu času — ravno zdaj se z nova odprtja in piha po ulicah in strešah — časniki predalov, kakor piha mački o mesecu sušou mej seboj. V ostalem pa so čutimo prav srečue — na gorkem! ... V tekodem — novem letu, dobimo zoper par novih starih k. Narodni dom, počitno in brsojavo poslopje, deželno bolnico in pa državni višji gimnazij, kar bo lepo tega se pa ni bati drugoga, nego ustreže, da bodo ta poslopja čes par let morda premajhna kakor je že zdaj premajhno novo deželno gledališče, ki je sicer obilo stalo in se lepo zdalo, ki pa kaže pri praktični uporabi mnoge nedostatke. — V mnogih drugih ozirih smo v našem „slovenskem“ središču že vedno za kach sto let „od zad“, in nikak „pessimist“ ne troba biti, ki uebi tudi o novem letu — drugače sodil. Kaj nam pričese to novo loto — „zveličavnega“. Vam sedaj že ne vem prorokovati, ipak želim, da bi nas osoda rešila „dobrot“, ki smo jih že zdaj že odveč deležni, o katerih pa Vam bodo morda poročali v prihodnjem pismu (z jedankim ali novim nadpisom).

Do tedaj pa: Da ste mi zdravil

jeno petje solkanskih pevcev v „Solci“. Ako bi bil g. dopisnik sašel kak vodč v Solc, imel bi bil priliko slišati obrane petje solkanskih mladencev; poslušal bi bil lahko tudi, kako in kdo se trudi s podučevanjem narodnega petja vaških mladencev.

Ros je le to, da nekatera vas v okolici nima povskega zborna, da v nekateri vasi nikdo ne podučuje mladencev v narodnem petju. Drugo vprašanje pa je, ali ros nimajo iste vasi tudi modi, katere bi zamogle podučevati petje. Ali je g. dopisnik pomislil kaj na to, da ni dovolj, ako je v vasi moč, ki bi bila smočna in ki bi hotel prevzeti poduk, a druga ni, ki bi bil v prospah in podporo povskemu zboru. Ni dovolj samo imeti učitelja petja, ampak treba je v prvej vrsti tudi dobro in stanovitno volje pevcev mladencev; treba je tudi podpornikov. Kje so poslednj?

Ali se je g. dopisnik že kdaj bavil s stanovitvijo pevskega zborna na vasi? Ali je vedel in vodil tak pevski zbor? Kdor je poskusil, ta ve, kako težavno delo, kakšno nohvalčno delo je to, koliko zaprek in zavir se stavi — bodisi od pevcev samih v prvi vrsti, bodisi od raznih drugih strani —, da se pevski zbor tudi stalno obdrži. Ustanoviti ga ni tako težko, kakor vzdržati. Kako plati pa imajo konečno tisti, ki žrtvujejo svojo duševne in telesne moči na poduk v petji?

Dovolj za danes! Gospod urednik, namenil sem se le kratko odgovoriti navedenima stavkoma, a dopis se mi nehote naročiti tako, da bi utegnil v kratkem na dolgo in široko govoriti o petji v naši okolici, ako pride Vaš gorički dopisnik s potom z jednakimi trditvami n. vadihi na dan.

X.

Politične vesti.

Deželni zbor Kranjski. Moj pročnjami, dobitimi v sojo dne 19. januarja, je tudi protu „Dramatičnega društva“, da se mu dovolijo na bodočo gledališko sestavo po tri predstave na teden. — Poslanec Šuklje je utemeljeval svoj samostalni predlog, zadovajod dežel dežel pri prihodkih novega osebnega dohodninskega davka. Poslanec Šuklje predlaga namreč, da naj bi dežele za ves namenovan osebni dohodninski davek zahtevala primerne odiskodnine od realnih davkov, v prvi vrsti pa od nemških.

Razprava proti „Omladini“. Predno je nadel v razpravi dne 19. t. m. predsednik kasenskega sodišča Prohaska izpravevati obtočence, nagovarjal je obtočenega dra. Račina, da naj upljiva na soobtočence in zaupnike, da se vedojo mirno, kakor je upljival manj doslej, da so se vedli nemirno in nedostojno. Zatem prične izpravevati zatočenca Tinačka. Iste je odgovarjal takško ironično in nedostojno, da so se poslušalec smejal in veklicaval demonstrativno. Predsednik je posaval na red obtočence in poslušalec. „Takšo ne more iti dalje“, je rekel, „mera je polna“. — Vsi pri tej soji izpravani obtočenci tajé; in vprašanje je razvidno, da je obtočba utemeljena proti njim le na izjave umorjenega Mrve. Med razpravo je omedeljil jeden zatočenec, branitelji so na to z nova protestovali proti nedostojni dvoranji. Izpravevati so tudi obtočence Legnerja, zatočenega inneverjenja. Njega izpravevanje pri policiji je dovedlo „Omladini“ na sled. Legner je izjavil, da ga je bil takrat opil njegov pasnik. Predsednik omeni na to, da menda si bil tudi takrat pijan, ko je poslavljaj svojo izjavo pred preiskovalnim sodnikom. Inneverjenje prizna. — Necega drugoga obtočenca dolžijo, da je govoril dne 30. avgusta min. leta nek anarhistički govor. Obtočenec izjavlja, da se mora zrušiti obtočba same ob sebi že obok tega, ker je bil on že dne 24. avgusta zaprt. — Popoldan so razgrajali obtočence in slušali takó, da je moral predsednik pretrgati sejo. Poklical je jetničke čuvanje, da nadzorujejo obtočence. O najhujšem razsejalcu se je posvetovalo sodišče, kakšno naj bi gakasovalo. Branitelj ga je priporočil milosti sodišča, trděl, da le neanonsna vredina v dvorani razgrevata živce obtočencem.

Katolički shod v Budimpešti se je vrnil izredno sijajno. Samo z desele je prišlo 16 tisoč udelešencev. Mimo tega pa se je 475 občin z 120.000 podpisih izreklo za sklep katoličkega shoda. Papież in cesar sta brzojavno posdravila zbrane Katoličane, Brzojavka Njeg. Velikanstvo se glasi: „Udanostno in homogjalno posdravilo, dospelano mi od Vaše eminence brzojavnim potom v imenu dežel-

nega katoličkega shoda, vprojel sem milostno in je vradam z odkiročeno zahvale. Fran Jozip. — Shod je vprejel dve interpelaciji; prva se tiče avtonomije cerkve, druga pa cerkveno-političkih predlog. Končno se je idvolil odbor 21 članov za prireditve drugačega katoličkega shoda.

Prusija. Proračun, kojega je predložil finančni minister Michael poslanski zbornici, izkazuje primanjkljaj 70.200.000 mark. Lepa svotica to! Ta grozni primanjkljaj izvira iz poveških zahtev nemške države.

Ustaja v Italiji. Dne 18. t. m. položili so uporniki veliko skalo na železniško progno Pontremoli-Spezia. Ros je trdil osebni vink ob to skalo. Trije vagoni so močno poškodovani, na vso srco pa se nobenemu popotniku ni dogodilo nihesar šalega. — General Heuss je raspustil razna družva in objavil nek rasglas, v katerem obča pomilovanje vsem upornikom, kateri se prostovoljno prijavijo oblasti, nasprotno pa se bode postopalo najstrojje po zakonu proti trdovratnim. Trdi se, da se vselel tega oklica prijaviti v kratkem do 500 upornikov oblasti v Carrari. Okolo tega mesta je vojaški kordon, kateri ne pušča niti kmetom v mesto, ake nimajo spremnice. — Pričeli so izpravati ranjene upornike v bolnicah; vse trdijo, da so se uprišli previsokim davkom.

Različne vesti.

Konfiskacija. Denčanje sjutranje izdanje je zaplenilo o. kr. pravdnštvo radi prvega članka „Vračajmo jim z isto moro!“ in pa radi sestavka moj političkih vesti, kateri se spominja adreso dež. zborna Dalmatinškega načrta spojive Dalmacije s Hrvatsko. Ta konfiskacija nam je došla nenadljano, slasti glede na poslednji sestavok, v katerem smo brez primetne in komentarja načrtali v malo besedah sedršaj omenjene adrese. Proti tej zapleni učinkimo utok.

Imenovanja. „Wiener Zeitung“ javlja, da je Nj. Vel. cesar imenoval za prihodnjih 6 let člani deželnega šolskega odbora za Istru gg.: Križmans, kanonika pri stolnem kapitelju v Trstu; Babudra, ravnatelja drž. gimnazija v Kopru; Svido, ravnatelja drž. gimnazija v Pulju in Markolja, ravnatelja magistratega savoda v Kopru. Poslednji trije so bili tudi poprij člani dež. šolskega sveta, prvi pa je imenovan na mesto kanonika v Pulju, Cleve. Po takem smo vendar na boljem v toliku, da je na mesto jednega Italijana stopil Slovan.

Veleč. g. dr. A. Mahnič je bil te dni opasno obolen, toda obrnilo se mu je že na bolje.

§ 37 poslovnega reda v dež. zboru letraskem in predlog Spinčićev. Kakor je znano našim čitalnjem, je predsednik deželnega zborna v Poreču hotel zbraniti in konečno tudi res zbranil posl. Spinčiću čitali svoj nujni predlog z dne 18. januarja t. l. glede predlogov, govorov in interpolacij, izrednih ali čitnih v hrvatskem ali slovenskem jeziku. Gosp. posl. Spinčić je ugovarjal postopanju predsednika, sklicevajoč se na poslovni red v omenjenem deželnem zbornu. Da je imel posl. Spinčić prav, dokazati hočemo z načinimi par vrsitvami.

§ 37 poslovnega reda, kojemu je naslov „nujni predlog“, se glasi: „Vsak poslanec ima pravico zahtevati, da se premeni predpisani red rasprav za pojedine predmete. Tak nujni predlog smo se staviti, kadar koli se je priobčil predmet, o katerem bode raspravljati, kakor tudi v sledenih stadijah rasprave o njem. O nujnih predlogih raspravljanje takoj, a rasprava se mora omejiti na samo nujnost“.

Posl. Spinčić je torej postopal popolnoma v smislu poslovnega reda. Pravilnost Spinčićevega postopanja sta uvidela menda tudi vladni zastopnik in tajnik dež. odbora, s katerima se je posvetoval predsednik. In slednjši jo je pripoznal tudi predsednik sam s tem, da je dovolil Spinčiću čitali svoj predlog skoro do konca. Se le pri koncu čitanja je posegel vmes, da ne more dovoliti take izjave, dasi ni šlo tu za izjavo, ampak za „nujni predlog“. Zajedno je pozval predlagatelja, naj predlog v jeziku zborna — to je v italijanskem —, dodim poslovni red ne pozna nikog koga posebej nega jeziku zbornice. Pač pa je jezik zbornice vse tisti, v katerih govori

prebivalstvo, a najprvo hrvaški, katerega pa poslužuje vedenja prebivalstva.

Ves prizor, ki se je vrnil po pretrganju predlagatelja, zakril je torej predsednik sam; on je bil kriv, da se ni takoj raspravljalo o ujujem predlogu Spinčićevem, kakor zahteva poslovni red.

Ugvarjal je je tudi, da predlog ne bi bil smel čitat, ampak staviti ustmeno. Na to bi bilo odgovoriti, da poslovni red ne dolga, da li se morejo čitali, s tem, da je dovolil Spinčiću čitali skoro do konca. Tem raslogom poslovnega reda, na temelju prakse, na temelju faktičnega postopanja predsednika pri jednem delu predloga, pridružuje se tu še poseben raslog, obsegren v nujnem predlogu samem, da načrte slovenskim in hrvatskim poslancem ni mogoče oddelovati ustmeno pri raspravah, ker stave stvari tako, kakor je opisano v predlogu. Radi neznosnosti predsednika in vedenje do hrvatskega jezika, skrbelo se je za to, da je pridel predlog Spinčićev v roke ministarskemu predsedniku.

Hočemo videti, kaj ukrene poslednji, kajti nesakonitosti mora biti jedenkrat konec!

Iz Trebiščnam pitejo: Tudi jaz vzamem pero v desno roko, da napišem par vrsic. Gospod urednik! Moja roka je težka in le težko se lotim tega dela; a ker upam, da boste imeli potrpljenje z manjo, povem vam nekaj starih in nekaj novih novic.

Več mesecov je že od tega, odkar sta šla dva moža iz naše vasi proti Orleku drva krest. Kaj ne, da kresti je greb? Oba naložita si taka bremena, da sta komaj nešla. Ko prideta do nekega sidu, hočeta počivati in odložita bremena na sid. Pri tej priči sgrudi se jeden izmed njih mrtev na tla, drugi pa steče domov. Tekel je tako, da se je komaj semlje dotikal, ker pustil je breme pri mrlju. Najlepše je pa to, da sti bremeni še edaj na istem mestu, ker nobeden si ne upa naložiti ju, boječ se smrti.

Druga stara novica jo pa ta, katera vam je še nekoliko znana, da so „populili“ našemu gospodu vso kurentino s kotliom in „krasno verando“ vred. Ker pa živi naš dobri gospod po besedah sv. pisma, namreč: povračuj hudo s dobrim, jesil se ni nad Usmivoči, temveč, molil je za nje, naj bi jim Bog grehe odpustil. In še njim molili so morda tudi gospode Usmivoči.

Tudi pri nas je „ista bolezzen“. No veste, katera? Pri nas ji pravimo le „ista bolezzen“, pa da izvemo katera je, povem mo. Pravijo je: florence, firenca, faulenca in Bog naj ve, kako je. Slovenci smo jo krestili s besedo „hripa“ in pri tem ostanemo, dokler se ne osdravimo.

Hudo pot so imelo te dni naše žene, ki nosijo mleko v Trst. Pot je bila vse polna ledu in meni se zdi, da ni bilo človeka, ki bi bil tel te dni po tej poti, ne da bi bil zdrasil.

To vse sem imel na jeziku, kar sem hotel povediti. A sedaj imam še nekaj na resu in to je: Pri nas imamo petje, imamo pevce, imamo dobra grla, imamo dobre glasove, imamo tudi učitelja za petje, vse imamo, a kar bi bilo najbolj potrebno, tega pa nismo.

Kaj bi ne mogli tudi mi osnovati si povske društvo, kakoršna imajo po drugih vseh v okolici? Lahko, samo da bi hoteli.

Policiljko. Neka Katerina B., udova, stanujoča v ulici Conicolo h. 8, pritožila se je pri redarstvu, da je trgovka z jestvinami Marija V., (na vogalu ulice Giulia in del Piolone) poklicala nje 10letnega sinčka v trgovino ter ga vprašala, kadar misli ujegova mati prav za prav plačati svoj delg na jestvinah. Ker otrok ni znal česa odgovoriti, obdelovala ga je prijazna trgovka z pestmi, da se pozna ubogemu dečku lepe otekline na truplu. Zares čuden način, kakšno opominja Marija V. svoje dolžnike! — Voznik Martin Rebac, služ. pri R. Sodriant v ulici Ferriera 16, ustavil jo v soboto zjutraj svoj voz, z dvema konjema, v ulici Solitario ter vstopil v hišo št. 18, da v naglici izpije kavo. A glej! koliko je bilo njegovo začudenje, ko stopi na ulico in ugleda sicer voz, a o konjema ni bilo ne duha ne sluha! Ubogi kočijaž bode vrhu te nevrede, da so mu izmaknili 200 gld. vredna kljušeta, še

kassovan, ker je ostavil šival samo na ulici. Danes zjutraj ob 4 uri prijeli so nekako „fene“ v tramvajevi rimesi v ulici Giulia. Ta ženska je brkone vlačuga najgrše vrsto; izjavila je, da se zove Josipina Ligher, da je doma in Pirana in da je starca 87 let — ako jih ni preko štirdeset. No, tako živiljenje je postara človeka.

Najnovejše vesti.

Praga 20. (Razprava proti „Omladini“) Danes so izpravevali zatočenca Novaka in Kasika. Oba tajita odločno, da pripadata „Omladini“; preklicujeta svoje izjave, storjene v preiskavi.

Dunaj 20. Tukajšnji politički krogi trdijo, da se ministerstvo v Srbiji promeni v kratkem. Ta prememba da se izvrši mirnim potom in v zmislu sedanja ustave. Napotest moj vodji radikalcev in krono se je pokazala že povodom rasprav z Avstro-Ogrsko o trgovinski pogodbi.

Massa 20. Iz okolice Massa in Carrare prihajajo vedno poročila o oboroženih tolparjih, vendar jih nemorejo zasadičiti na ogledovanje raspolane vojaške čete. Simodi je bilo sličiti raz goro Gruciano na severni strani Massa, na kateri so rasobesili uporniki svojo črno zastavo, odmreščavajoča strelijanja, ki pa je prenehalo v kratkem.

Pariz, 20. Kralj Milan je odpotoval zgodni, ne ve se kam. Tu se opaža, da je Milan odpotoval tudi nemudoma par dni pred državnim pravratom, katerega je provzročil mladi kralj Aleksander, ter da se je Milan v Trstu dogovorjal z sedanjo pokojnino ministrom Dokicem. Iz tega se sklopa, da se v Srbiji soper pripravlja usodepolni dogodki. In zato želi Milan biti kolikor močno bližji Srbiji.

Eksekutivne države.

O. kr. okr. sodišče Cerkno. 22. jan. in 19. februar, t. l. posestvo Marijana Reuper Ješipove roj. Poč. h. št. 10 v ulošku št. 84 semljanišča na Gorje, cenjeno na 1901 gld.

C. kr. mestno deleg. okr. sodišče Gorica. 23. jan. in 23. februar, t. l. posestvo Josipa Šušmel Josipov v ulošku št. 131 semljanišče na Trnovo, cenjeno na 3122 gld. 15 kr.

C. kr. okr. sodišče Šekana. 20. jan. in 28. februar, t. l. posestvo Josipa Bendina in drugov iz Rodika v uloških št. 5162, 563, 564, 141 in 143 semljanišča Rodik, cenjeno na 685 gld.

C. kr. okr. sodišče Šekana. 20. jan. in 28. februar, t. l. posestvo Antona Rece iz Rodika, uloška št. 661 in 494 semljanišče Rodik, cenjeno na 157 gld.

C. kr. okr. sodišče Komen. 26. jan. in 28. februar, t. l. posestvo Antona Kukanja in Trsta, ulošek št. 88 semljanišče Komen, cenjeno na 3342 gld.

Trdne cene.

	Cene od tor. do tor.
Zava Mocca	100 K. 175.— 177.—
Ceylon Plant. fini	182.— 184.—
" Porti	190.— 192.—
Java Malang	166.— 167.—
Portorico	184.— 185.—
Guatemala	165.— 166.—
San Domingo	164.— 166.—
Malabar Plant.	180.— 182.—
" native . . .	

Domaci pribor.			
Pšekl: Koka	100 k.	9.75	10.-
Mandoloni		8.75	9.-
svetlorudeči		9.-	9.25
temnorudeči		—	—
bohinjski		9.50	9.75
beli veliki		10.-	10.25
. . . malo		7.25	7.50
zeleni, dolgi		8.25	8.50
. . . okrogli		7.25	7.50
mešani, hrvatski		5.50	5.75
. . . štajerski		6.50	6.75
Maslo fino štajersko		85.-	92.-
Ječmen št. 10		9.25	9.50
. . . 12		9.75	10.-
. . . 14		11.-	11.25
Božje kranjsko		6.50	7
Kopa		5.25	5.50
Kremplj, italijanski		2.80	3.10
Proso, kranjsko		9.25	—
Leđa, kranjska		13.-	—
Spodnje ogerški		52.-	53.-
. . . gorski		60.-	61.-

Kava se trdi trdo in ni mislit, da bi joj cena padla. V tem tednu sta prispeli dve ladji z 32000 vrednimi Santosa, 3500 Rio, 7800 Victoria.

Sladkorna kupčija mlačna vselej forciranega rasprševanja od strani druge roke.

Rizitalijansko vrto vselej nizkega kurza italijanskih lire, tako po ceni. Japoneški so drti trdo, ker je skoraj razprodan. Po angloškem malo upravljanju.

Olije, kupčija mlačna. Južno sadje pa je že palo tako nizko v cenah, da bolj ni mogote.

Domaci pridelki vselej noznanstvenega povpraševanja, tako znamenjeni.

Sploh in most imata stalne cene, ker se je pridelki velik eksport iz Ogorške za Nemčijo vselej povraševanje amerikanskih cen.

Trgovina.

Moka in otrobi. Moka. Cene so bile v tem tednu še vedno niske, kljubu temu pa je bila kupčija nekoliko boljša, kakor pa v prejšnjem tednu. — Prodaja je bila v različnih številkah pri mlinih „Haggenmacher“ in „Victoria“ v Peči, v Lipnici in v kakšnem drugem mlinu, in to za mesec maj t. l., pod slajhčinimi pogoji. Pričenja doba, v kateri se trgovina navadno oživlja in se razvija prodaja; nadejamo se zategadelj, da se zgodi to tudi tekočega leta. — Cene v mlinu v Stratiščih so: št. A po gld. 13.25; št. 2 po 12.50, št. 3 po 11.75, št. 4 po 11, št. 5 po 10.25, št. 6 po 8.25. Mlin v Lipnici: št. 90 po gld. 14.50, št. 0 po 14.-, št. 1 po 13.50, št. 2 po 12.50, št. 3 po 11.50, št. 4 po 10.50, št. 5 po 9.50, št. 6 po 8.50.

Otrabi. Ker jih je prišlo veliko iz Levante, otrpnil je trg načrti temu, da prihaja iz Ogorške le malo tvarine in da drži Economo svoje izdelke po 4.50 z vredo vred. Vporaba malta, zbor tega malo povpraševanja, vendar pa utegno oživeti tudi ta pridelek na spomlad. Cene so priljubno iste, kakor smo jih objavili v poslednjem poročilu.

Drobni otrobi. Bilo je nekoliko kupčije v levantinskem izdelku za decembert. I. po gld. 3.80 z vredo vred. Economo zahteva za svoj izdelek gld. 4 za kvintal z vredo vred. O zaključenju bilo je več ponudnih, zbor tega se je izdelek sklenil mlačno.

Goved. Od 11. do 17. januvarja 1894. je bilo prodanih v Trstu za klanje 380 volov in 127 krav in to: 183 iz Kranjske, 190 iz Hrvatske, 1 iz Istre, 2 iz Italije in 4 domačih. Plačevali so se: voli in Kranjske po 48—44 gld., iz Hrvatske po 41—42 gld., iz Istre po 48—44 gld., iz Italije po 48—44 gld. in domači tudi po 43—44; domače krave po 41—42 gld., krave iz Italije pa po 41—42 gld. kvintal mrlje vaga.

Seno in slama. V preteklem tednu so se plačevalo seno I. vrsto po gld. 5.40, II. vrsto po gld. 3.90; slama I. vrsto po gld. 3.70, II. vrsto po gld. 3.20 kvintal.

Surovo maslo, jajca in kokoši. Kranjsko surovo maslo se je prodejalo v partijah od 20—80 kgr. po 92—99 kr. in furlansko v part. od 20—30 kgr. po gld. 1.04—1.08 in v part. od 30—50 kgr. po gld. 1.02—1.04 kilogram. Tolminsko surovo maslo I. vrste po gld. 1.06—1.08 kilogram. — Jajca so se plačevala na debelo po gld. 2.80—3.30 sto komadov. Kokoši po gld. 1—1.40 komad in piščeta po gld. 1.40—1.70 par.

Krompir (navadni) na debelo po gld. 2.50—3— kvintal.

Trgovinski brzojavci.

Budimpešta. Pšenica za spomlad 7.43—7.14, za jesen 7.63—7.65. Koruza stará — — —, nova 4.93 — — za maj; za junij 4.84 — — Oves za spomlad 6.76—6.78. Otrobi znamenjanji.

Pšenica nova od 77 kil. f. 7.40—7.45, od 78 kil. f. 7.50—7.55, od 79 kil. f. 7.60—7.75 od 80 kil. f. 7.70—7.75, od 81 kil. f. 7.75—7.80, f. 8.60—8.80; oves novi 6.71—7.20.

Jedmes 6.65—9.25; prosos 4.20—4.60.

Pšenica se močno ponujala, a niso povpraševali po njej. Minni vedno jako rezervirani. Težavno se je prodalo 6000 metr. stotov 5 kr. ceneje od včeraj. Rá mlačna, Koruza in jočmen stalin. Oves mirno. Vremo meglovo.

New-York. Moka 2.10 silno mlačna.

Budimpešta. Špir. 5.50—16 mlačna.

Vratislavia. Špirit 50° po 48.90 — 70° po 29.40.

Havre. Kava Santos good average 104—, za maj 101.50.

Hamburg. Santos good average za januar f. 88.7-, marec 83.25, maj 81.50; trg mirem.

Dunajska borza 20. januvara 1894.

	danes	včeraj
Državni dog. v papirju	98.05	98.50
. . . v srebru	97.80	98.05
Avtrijska renta v zlatu	119.85	119.75
. . . v kronsah	97.05	97.15
Kreditne akcie	352.75	354.—
London 10 Lst.	125.15	121.90
Napoleoni	9.98 ¹	9.94 ¹
100 mark	61.35	61.22 ¹
100 italijskr.	43.40	43.10

„Tržaška posejilnica in hranilnica“ (registrovana zadruga z omejenim poročtvom)

Via Molin Piccolo št. 1. I. nadstropje.

Daje posejila na menjico, na intabulacijo in zastavo vrednostnih papirjev v proti 6%, obrestim. Od hranilnih ulog pčažejo po 4%, obresti.

Uradni dnevi so:

Vsaki dan od 9. do 12. ure dopoldne, in vsaki pondeljek, sredo in četrtek od 3. do 5. ure popoldne. Izplačuje se vsaki pondeljek od 11. do 12. ure popoldne, in vsaki četrtek od 3. do 4. ure popoldne. Glavni deleži veljajo po 200 kron. Zadružni deleži se lahko plačajo v mesecnih obrokih po 1 gld. ter znača vsaki delež 10 gld. 1—26

SVOJI K SVOJIM!

Gostilna „Štoka“, staroznana pod imenom „Belladonna“, poleg kavarne „Fabris“, priporoča se Slovencem v mestu in na delželi. Točijo se izbora vina, istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino in debelo, tako mlečanom, kakor na delželi. Cl.

Gostilna Josipa Katajana v Rojanu, „Pri dvajnah marmurah“, priporoča slovencu slovenskemu občinstvu za obilen obisk. — Točila se bodo samo domača izvrstna vina. 104—23

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjskem (Via Campanille v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan fritano opresno mleko po 14 kr. liter neodredno iz St. Petra, sveža (fritana) smetana.

Martin Krže, trgovina z mnogovrstnim lesnim, železnim in londenskim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. Cl.

Pozor! Naučnjam sl. občinstvu, da sem odprl Via Lazzaretto vecchio št. 12 prodajalnico zdravja in zelenjava. Prodajam tudi vino in steklenice, mleko, amestano i. t. d. Obstajajo dobro postrežbo, ker ima v veliko zalogu blaga I. vrste. Priporočam se sl. občinstvu za obilen obisk. — Točila se bodo samo domača izvrstna vina. 52—27

Matevž Furjan.

Prodajalnica

jedilnih strojev po jakoniski ceni. Prodaja **Jožef Cerne** Piazza della Caserma št. 1 (vede Via Ghega).

Kavarni Commercio in Tedesco v ulici Caserma, glavni shajališči tržnikov Slovencev vseh stanov. Na razpolago so časopisi v raznih slovenških jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorja, kavarnar.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via St. Giovanni, in Via Nuova, opozarjata zasobnike, krmarje in duhovščino na avto zalogo porcelanskega, steklenega, londenskega in železognega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

ROJANSKO POSOJILNO IN KONSUMNO DRUSTVO vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Rojanu pri Trstu priporoča slovencu občinstvu svojo bogato poskrbljeno

prodajalnico jestvin

(v ulici Belvedere št. 3) pristopno zadružnikom in nezadružnikom, koji prvi so deležni lotnega čistega dobida. Priporoča tudi svojo

društveno krčmo v Rojanu (poprej Pertotovo).

10 minut oddaljeno od mesta, z obširnim sončnatim vrtom in dveh dvoranami, kjer se to dajo izbora domača vina, teran, piwo in steklenicah itd. Točila postrežba z gorščini in mrljimi jedili. Priporoča tudi svojo

mesnico

v Rojanu (poprej Pertotovo) kjer se prodaja goveje in teleće mleko, po najnižjih tržnih cenah. Priporoča se slovencu občinstvu in domačini in zalogi.

Novi člani so se vedno sprejemajo ob uradnih urah takoj četrtek od 6—7 ure včeraj in ob nedeljah od 9—10 ure predp. 104—5

škropilnica za trte in rastline

„Syphonia“

presega vse dosedaj poznane škropilnice, ker leluje samotvorno.

Več tisoč teh škropilnic je v prometu in isto toliko pohvalnih pisem pričajo da iste nadkriljujejo vse druge sisteme.

Ph. Mayfirth & C. tovarne gospod. strojev.

Posebna tovarna za vinske stekalnice in stroje za izkoričenje sadja.

Dunaj, II./1, Taborstrasse 76.

Katalogi zastonj. — Vsprijemajo se zastopniki.

Gostilna Ivana Trevna

29. so priporoča slovenskemu občinstvu v obilen obisk. Točijo se zmori izvrstna istrica in okoliška vina po najnižji ceni. Točna postrežba z gorščini in mrljimi jedili. 2—52

Josip Pertot, urar v Trstu, Via Muda

Vecchia št. 1. prodaja in popravlja ure po nizki ceni. Priporoča se slavnom občinstvu.

5—52

Ivan Debelak, via Benvenuto št. 1 v Trstu ima zalogu vseokvirnega jedilnega blaga, katerega prodaja na drobno in debelo kolikor v mestu toliko na delželi proti povzetju. Priporočajo se sl. občinstvu zagotavlja postrežba v vino postrežbo.

2—52

Alois Vesel trgovce „Barriera vecchia“ št.

2 priporoča se slovencu občinstvu svojim